

Bonifacium ait: „Hoc quoque ad praemissa adjungimus, ne benedictionem, quae divina esse creditur, per impositionem manus quis pretio comparet, quoniam ante oculos esse convenit quod Simon Spiritum sanctum volens redemptione mercari, apostoli fuerit detestatione percussus.“¹ Haec ille, docens fide tenendum esse, quod benedictio, quae conceditur ordinato, sit a Deo. Omnes etiam patres, qui episcopos vel sacerdotes vel diaconos a Deo institutos asserunt, quorum dicta inferius adducemus, ob id ita asserunt, quia censent a Deo solo posse conferri ordinis potestatem. Ratio quoque ipsa manifesto ostendit, potestatem ordinis a Deo esse immediate, quia quum effectus ipsius omnem naturam superent, quales sunt remittere peccata cum Deo, conficere eucharistiam, conferre potestatem eam conficiendi, perpetuo et immobiliter Deo sacrare personas et vasa et altaria et templa, potestas hujusmodi faciendi supernaturalis est et non nisi a Deo conferri potest. De quo, quia in dubium non vocatur, non faciemus longiorem sermonem.

De potestate vero jurisdictionis, circa quam tota controversia est, dicendum est, quod etiam illa si in sua origine consideretur, procul dubio etiam a Deo est immediate. Quod scriptura et patres et ipsa ratio docet. Hic enim per originem jurisdictionis jurisdictionem Petro et successoribus ejus collatam intelligimus. Hanc autem fuisse immediate a Christo institutam, ex evangelio constat, in quo dominus promisit Petro se illi daturum claves regni coelorum. Praedixit etiam illum recepturum potestatem confirmandi fratres, tradiditque illi oves suas et agnos suos pascendos, quae omnia jurisdictionem indicant. Qua usum fuisse Petrum ex actibus apostolorum et historiis ecclesiasticis abunde constat. Semper enim majores causae ex toto orbe christiano ad Petri cathedram allatae sunt et ab ea decisae, non ex apostolorum vel conciliorum institutione vel regum, sed domini institutione. Licet enim vicarius generalis alicujus principis possit alios ejusdem

¹ Epist. 25 ad universos episcopos Hispan. n. 2. (Jaffé n. 497); Migne, P. L. 63, 424.

principis particulares vicarios creare ex ejus commissione, universalis tamen vicarius a nullo creari potest, nisi ab ipsomet vel ab habente eandem cum illo vel majorem potestatem. Quum ergo nulla alia sit major potestas neque aequalis illi Christi domini nostri, sequitur neminem praeter Deum posse concedere potestatem jurisdictionis quam Petrus et ejus successores habent, quam totam etiam ipsimet pontifices non possunt aliis delegare, sed eis vocatis in partem sollicitudinis, semper sibi retinent plenitudinem potestatis. Est igitur res fide catholica tenenda, quod jurisdictio ecclesiastica Petri et aliorum summorum pontificum a Christo domino sit immediate instituta, et non ab hominibus. Dixi autem de ecclesiastica jurisdictione. Nam ea temporalis jurisdictio quam summi pontifices habent vel alii episcopi et abbates, consensu populorum vel principum christianorum vel ab alio humano jure orta est, sicut illa quam habent alii principes.

Ob id etiam jurisdictio episcoporum et aliorum inferiorum de jure divino est in sua origine; quia Christus dominus per seipsum praecepit Petro, ut jurisdictiones, ut sibi in domino videretur, distribueret, non tamen ei praecepit hanc vel illam portionem facere; sicut praecepit etiam ut instituerentur jejunia, sed non quae et qualia. Praecepit autem distributiones jurisdictionis, quum dixit: *Pasce oves meas*; quas omnes quum per se pascere non potuisset, debuit ex praecepto, ut domino obediret, vocare alios compastores in partem sollicitudinis.

[Cap. III. De origine jurisdictionis apostolorum.]

57. Ultra jurisdictionem ecclesiasticam Petri et successorum ejus, quam immediate a Deo esse diximus, est inter catholicos controversia de jurisdictione quam habuerunt apostoli, quibusdam probabiliter dicentibus, eos illam habuisse immediate a Christo, licet sub Petro illis data fuerit; aliis vero e contrario asserentibus, eos a Christo per Petrum omnem jurisdictionem suscepisse. Quam sententiam, quia ego probabilem puto, sicut et adversam,

nitar illam confirmare, et respondere objectionibus in contrarium a Rmis. Patribus allatis.

58. Quod igitur jurisdictio a Petro in apostolos derivata sit, ex scriptura et patribus et ratione ipsa videtur posse deduci. Nam quum dominus, postquam pares apostolos in multis aliis fecit, soli Petro dixit: *Pasce agnos meos et pasce oves meas* [Joan. XX, 15—17], illi soli commisit oves suas. Ergo quicumque oves aliquas habiturus erat, a Petro debuit eas suscipere, sicut et a Christo; quia non plures oves Christus habebat ut dominus, quam Petrus ut ejus vicarius. Nec dici potest, apostolis ante Petrum omnes oves commissas esse, et ideo non oportuisse illas a Petro suscipere. Nam vel sine Petro eas susceperunt, et hoc est praeposterum, quum Petrus fuerit illis in omnibus praelatus, ut ex historia evangelii constat; neque cum Petro; quia vivente domino in carne mortali ipse oves suas gubernabat et jurisdictionem nulli legitur dedisse; nullam ergo habuerunt ante Petrum jurisdictionem, ergo ab illo eam habuerunt. Simul cum omnibus idem deduci potest ex illo loco: *Tibi dabo claves regni coelorum* [Matth. XVI, 19], in quo procul dubio omnis ecclesiastica jurisdictio Petro est promissa, et postea collatis ovibus exhibita. Ideo sicut oves ab aliis erant per Petrum suscipiendae, ita et jurisdictio.

59. Ex patribus quoque colligitur, a Petro apostolos omnem jurisdictionem accepisse nec solum illam, sed ordinem quoque ipsum episcopalem vel per eum tamquam consecratorem vel de ejus consensu suscepisse.

Anacletus enim ep. 2. ad episcopos Italiae ait: „In novo testamento post Christum dominum a Petro sacerdotalis coepit ordo, quia ipsi primo pontificatus in ecclesia Christi datus est dicente domino ad eum: *Tu es, inquit, Petrus, et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, et portae inferi non praevalent adversus eam; et tibi dabo claves regni coelorum.* Hic ergo ligandi solvendique potestatem primus accepit a domino, primusque ad fidem populum virtute suae praedicationis adduxit. Ceteri vero apostoli cum eodem pari consortio honorem et potestatem acceperunt, ipsumque principem eorum esse voluerunt.“¹

¹ Pseudo-Isidorus (Jaffé ed. II. 3) epist. cit. cap. 2. Migne, P. Gr. 2, 806. Verba desumpta sunt ex Isid. Hispal. De officiis l. II. c. 5. n. 5; Migne, P. L. 83, 781 s.

Haec ille. In cujus verbis id est imprimis notandum, quod quum dicat, a Petro coepisse sacerdotalem ordinem, de sacerdotio majori et consummato, hoc est de episcopatu, loquitur. Nam sacerdotium simplex eodem die coenae a Christo domino omnes apostoli immediate susceperunt; quamquam et tunc verisimile est, Petrum ante alios communionem accepisse; non tamen ob id primo creatus est sacerdos, quia omnibus simul dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*, quo verbo sacerdotes sunt creati. Deinde et illud adnotandum, quod Anacletus ex illo verbo: *Tibi dabo claves* infert, Petro primum collatum sacerdotium, non quod tunc constitutus fuerit sacerdos, quia tantum promissio sacerdotii fuit; sed quod supponat verissimam fuisse Christi promissionem, et ideo ita exhibuisse sicut promisit, atque ita tunc dedisse illi claves ordinis et jurisdictionis, quando oves illi commisit, super quas illum episcopum et speculatorem constituit. Ideo Petrus clavibus dicitur fuisse usus adducens populum ad fidem verbo praedicationis. Quod autem Anacletus ait, ceteros apostolos cum Petro pari consortio honorem et potestatem accepisse, de honore et potestate est intelligendum, quam omnes apostoli a Christo acceperunt, antequam Petrus creatus esset pontifex, ut etiam ex Cypriano colligitur.

Quum vero Petrus Christi verbo pontifex est creatus, procul dubio ab eodem est ipsis apostolis praepositus. Nam et ipsi maxime oves Christi erant et a Petro, ut praedixit dominus, confirmandi; in quam tamen praelationem ipsi consenserunt, non tanquam suo assensu illum pontificem creantes, quem sine eorum consensu dominus praefecerat, sed tanquam parentes voluntati domini nec amplius de primatu contententes.

Anacletum secuti sunt alii pontifices, et Felix II. ad Athanasium et alios episcopos in Alexandrina synodo congregatos ita habet: „Incipiamus ergo adjuvante Deo et s. Petro apostolo, per quem apostolatus et episcopatus in Christo coepit exordium!“¹

Praeterea Innocentius I. ad concilium Carthaginense post alia ait: „Ad nostrum referendum approbastis esse iudicium, scientes quid apostolicae sedi (quum omnes hoc loco positi ipsum sequi desideremus apostolum) debeatur, a qua ipse episcopatus et tota auctoritas nominis hujus emersit.“² Idem ad concilium Milevitanum: „Quoties fidei

¹ Pseudo-Isidorus (Jaffé ed. II. n. 230) in epist. Felicis antipapae ad Athanas. Migne, P. L. 13, 19. Desumpsit Pseudo-Isid. haec verba ex Innoc. I. epist. ad Victricium Rothom. (Cfr. pag. seq.).

² Epist. 29 ad conc. Carthag. n. 1. (Jaffé n. 116) Migne, P. L. 20, 583.

ratio ventilatur, arbitror omnes fratres et episcopos nostros nonnisi ad Petrum, id est sui nominis et honoris auctorem, referre debere, velut nunc retulit vestra dilectio.¹ Idem ad Victricium: „Incipiamus ergo adjuvante Deo et s. Dei apostolo Petro, per quem et apostolatus et episcopatus coepit exordium.“² Et ante Innocentium Siricius sic habet: „Quum in unum plurimi fratres convenissemus ad s. apostoli Petri reliquias, per quem et apostolatus et episcopatus in Christo coepit exordium.“³

Hi ergo pontifices uno ore episcopatum a Petro ajunt sumpsisse exordium, in quo quum ordo includatur et iurisdictione, utrumque ab illo emanare asserunt.

Quod vero isti in genere dicunt, in specie confirmant Anacletus ad Italiae episcopos, et Anicetus, epistola ad Galliae episcopos, de Jacobo fratre Domini, quem Petrus episcopum Hierosolymitanum ordinavit. Anacleti sunt haec verba: „Porro et Hierosolymitanus primus archiepiscopus, b. Jacobus, qui justus dicebatur, et secundum carnem domini nuncupatus est frater, a Petro, Jacobo et Joanne apostolis est ordinatus.“⁴ Anicetus vero ait: „Scimus enim, b. Jacobum, qui dicebatur justus, qui etiam secundum carnem frater domini nuncupatus est, a Petro, Jacobo et Joanne, apostolis, Hierosolymorum episcopum esse ordinatum.“⁵ Haec ille. Quum autem Jacobus a tribus ordinatus sit, procul dubio tres illi episcopi fuere, alioqui ex hoc non probaretur ordinationem episcopi per tres episcopos faciendam; et quum Christus dominus non feratur ordinasse Jacobum et Joannem, concluditur, ipsum dominum Petrum quidem ordinasse, Petrum vero primo loco alterum illorum duorum apostolorum, et cum illo tertium, et demum cum illis duobus beatum Jacobum, fratrem Domini.

60. Cyprianus item de simplicitate praelatorum ait: „Loquitur dominus ad Petrum: *Ego tibi dico, inquit, quia tu es Petrus, et super istam petram aedificabo ecclesiam meam, et portae inferorum non vincunt eam; et tibi dabo claves regni coelorum, et quae ligaveris super terram, erunt ligatae et in coelis, et quaecunque solveris super terram, erunt*

¹ Epist. 30 ad conc. Milevit. n. 2. (Jaffé n. 117) Migne, ib. 590.

² Epist. 2 ad Victricium n. 2. (Jaffé n. 85) Migne ib. 470.

³ Epist. 5 ad episcopos Africae n. 1. (Jaffé n. 68) Migne, P. L. 13, 1155.

⁴ Pseudo-Isidorus in cit. ep. 2. Anacleti Migne l. c. 2, 802.

⁵ Pseudo-Isidorus (Jaffé ed. II. n. 57) in epist. Aniceti ad universos Galliae episcopos cap. I. Migne, P. Gr. 5, 1129.

soluta et in coelis. Et iterum post resurrectionem suam eidem dicit: *Pasce oves meas.* . . . Et quamvis apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat et dicat: *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos; accipite Spiritum sanctum, si cui remiseritis peccata, remittuntur illi; si cui tenueritis, tenebuntur;* tamen ut unitatem manifestaret, unam cathedram constituit et unitatis ejusdem originem ab uno incipientem sua auctoritate disposuit. Hoc erant utique et ceteri apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio praediti et honoris ac potestatis; sed exordium ab unitate proficiscitur. Primatus Petro datur, ut una Christi ecclesia et cathedra una monstretur.¹ Haec Cyprianus manifeste docens, apostolos quidem omnes ante Petri pontificatum pares fuisse potestate; per promotionem autem Petri factum fuisse, ut unitas apostolorum atque adeo totius ecclesiae conservaretur per hoc, quod ab uno Petro originem sumeret omnium aliorum potestas. Nam si ab illo non oriretur, licet unus Petrus fuisset primus, qui acciperet potestatem, et deinde alii parem potestatem acciperent, non esset propria unitas, sed mala potius multitudo principum non ad invicem subordinatorum. Quum ergo inveniatur in Petro origo potestatis apostolorum, et tunc apostoli jam haberent ordinem episcopalem et sacerdotalem, quem a Christo et non a Petro receperunt, reliquum est, ut origo ista ad potestatem jurisdictionis sit referenda, per quam unitas ecclesiae teste Cypriano conservatur.

Consentit Alexander II. pontifex Romanus doctrinae Cypriani dicens: „Unde quum omnibus discipulis parem ligandi atque solvendi potestatem dominus daret, Petro pro omnibus et prae omnibus claves regni coelorum se daturum promisit dicens: *Tibi dabo claves regni coelorum.* Quicumque ergo ab unitate ecclesiae, quae per Petrum intelligitur, fuerit alienus exsecrare non potest, consecrare non valet, excommunicationis vel reconciliationis potestatem non habet.“² Haec ille. Qui quum duo doceat, nempe apostolis

¹ De unitate ecclesiae n. 4. Migne, P. L. 4, 498 s.

² Citata verba non sunt Alex. II. sed dicta a Gratiano ad can. Audivimus 4. C. XXIV. q. 1. cf. infra pag. 109.

omnibus parem datam fuisse potestatem, antequam dominus Petro claves contulisset, et eas illi collatas pro omnibus et prae omnibus, manifeste sequitur, a Petro derivatam in omnes potestatem jurisdictionis, minorem ea Petri. Nam si non derivata est, non accepit prae omnibus; si autem aequalis vel major est et non minor, non accepit pro omnibus.

61. Ad haec accedit pontifex Leo epistola ad Viennenses, dum de praedicandi munere verba faciens sic scribit: „Hujus muneris sacramentum ita dominus ad omnium apostolorum officium pertinere voluit, ut in beatissimo Petro apostolorum omnium summo principaliter collocaret, atque ab ipso quasi a quodam capite dona sua vellet in corpus omne manare, et exsortem intelligeret se divini ministerii esse, qui ausus fuisset a Petri soliditate recedere.“¹ Idem etiam Leo sermone tertio assumptionis suae sic ait: „Multo dignius est, ad beatissimi Petri apostoli gloriam contemplandam aciem mentis attollere, et hunc diem in illius potissimum veneratione celebrare, qui ab ipso omnium charismatum fonte tam copiosis est irrigationibus inundatus, ut quum multa solus acceperit, nihil in quemquam sine illius participatione transierit.“² Et infra: „Et tamen de toto mundo unus Petrus eligitur, qui et universarum gentium vocationi et omnibus apostolis cunctisque ecclesiae patribus praeponatur, ut quamvis in populo Dei multi sacerdotes sint multique pastores, omnes tamen proprie regat Petrus, quos principaliter regit et Christus. Magnum et mirabile, dilectissimi, huic viro consortium potentiae suae tribuit divina dignatio, et si quid cum eo commune ceteris voluit esse principibus, nunquam nisi per ipsum dedit, quidquid aliis non negavit.“ Haec ille. — Et paulo inferius tractans illud verbum domini [Luc. XXII, 32]: *Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos*, ait: „Commune erat omnibus apostolis periculum de tentatione formidinis, et divinae protectionis auxilio pariter indigebant, quoniam diabolus omnes exagitare, omnes cupiebat elidere;

¹ Ep. 10. ad episc. prov. Vienn. c. 1. (Jaffé n. 185) Migne, P. L. 54, 629.

² Serm. IV. (al. III.) in anniversario assumptionis suae cap. 2. Migne l. c. col. 149.

et tamen specialis a domino Petri cura suscipitur et pro fide Petri proprie supplicatur, tanquam aliorum status certior sit futurus, si mens principis victa non fuerit. In Petro ergo omnium fortitudo munitur, et divinae gratiae ita ordinatur auxilium, ut firmitas quae per Christum Petro tribuitur, per Petrum apostolis conferatur.“¹ Haec Leo, manifeste docens, per Petrum firmitatem et omne donum in alios apostolos fuisse derivatum. Idcirco sane intelligenda sunt, ne sibi ipsi contradicat, quae in eodem sermone tractans illud: *Tibi dabo claves* subjungit: „Transivit quidem etiam in alios apostolos vis potestatis istius et ad omnes ecclesiae principes decreti hujus constitutio commeavit. Sed non frustra uni commendatur, quod omnibus intimatur. Petro enim ideo hoc singulariter creditur, quia cunctis ecclesiae rectoribus Petri forma proponitur.“ Sic ille, cujus verba non ita accipienda sunt, tanquam eadem vel aequalis potestas sit a Christo immediate concessa apostolis et omnibus ecclesiae pastoribus. Sic enim nec Petrus fuisset princeps apostolorum et aliorum ecclesiae pastorum; neque per Petrum derivata esset firmitas vel potestas, contra quod expresse docet Leo; neque etiam Christus bene disposuisset ecclesiam suam eam subjiciens tantae multitudini principum ad invicem sibi non subordinatorum. Transitus ergo et commeatio potestatis per illam sententiam: *Tibi dabo claves regni coelorum*, intelligenda per Petrum et ejus successores fieri, et non aequaliter in omnes, sed juxta ipsorum distributionem, quam in eos faciunt, quos in partem sollicitudinis vocant, et non in plenitudinem potestatis, quibus omnibus Petrus ut forma proponitur, ut ipsorum pastor, sicut eorum singuli forma debent esse gregis sui.

62. Praeter hos patres sunt etiam scholastici doctores, inter quos divus Thomas ait: „Soli Petro promisit: *Tibi dabo claves regni coelorum*, ut ostenderetur potestas clavium per eum ad alios derivanda ad conservandam ecclesiae unitatem.“² Idem porro: „Ad primum ergo dicendum,

¹ L. c. cap. 3.

² Contra gent. l. IV. c. 76.

quod ad absolutionem a peccato requiritur duplex potestas, scil. ordinis et jurisdictionis. Prima quidem potestas est aequaliter in omnibus sacerdotibus, non autem secunda. Et ideo ubi dominus Joan. 20. dedit omnibus apostolis communiter potestatem remittendi peccata, intelligitur de potestate quae consequitur ordinem. Unde et sacerdotibus, quando ordinantur, illa verba dicuntur. Sed Petro dedit singulariter potestatem remittendi peccata Matth. XVI., ut intelligatur, quod ipse prae aliis habet potestatem jurisdictionis. Potestas autem ordinis, quantum est de se, se extendit ad omnes absolvendos; et ideo indeterminate dominus dixit: *Quorum remiseritis peccata*, intelligens tamen, quod usus illius potestatis esse deberet praesupposita potestate Petro collata, secundum ipsius ordinationem.¹ Haec Thomas, docens, apostolos quoad usum potestatis etiam ordinis a Petri potestate pendere debuisse, cui prae omnibus ait collatam fuisse potestatem jurisdictionis. — Idem ibidem: „Ergo dicendum, quod quamvis omnibus apostolis data sit communiter potestas ligandi et solvendi, tamen ut in hac potestate ordo aliquis significaretur, primo soli Petro data est, ut ostendatur, quod ab eo in alios debeat ista potestas descendere, propter quod etiam ei dixit singulariter: *Confirma fratres tuos*, et: *Pasce oves meas*, i. e. loco mei, ubi Chrysostomus dicit: Praepositus et caput esto fratrum, ut ipsi te in loco meo assumentes ubique terrarum te in throno tuo sedentem praedicent et confirment.“²

Richardus de Mediavilla in 4. dist. 24. adhuc clarius Thoma ait: „Petrus summus fuit inter apostolos; quamvis enim potestatem clavium omnes immediate acceperint a Christo, attamen potestatem jurisdictionis acceperunt mediante Petro, et quum jurisdictio ministrat materiam, quae est subdita ejus qui habet jurisdictionem,

¹ In l. IV. Sentent. dist. XIX. q. 1. a. 3. solut. I. ad 1.

² In l. IV. Sentent. dist. XXIV. q. 3. a. 2. sol. III. ad 1. In Chrysostomo hic locus non occurrit, nisi quod hom. 3 in acta Apost. dicit: „Merito Petrus auctoritatem primus usurpat ut qui omnes habeat in manu; ad hoc enim dicitur: *Confirma fratres tuos*.“ Et hom. 87 in Joann.: „Princeps apostolorum erat Petrus et coetus vertex. Hinc fratrum curam ei committit etc.“

quae requiritur ad hoc, quod potestas clavium exeat in actum, ideo usus potestatis illius, quam omnes immediate acceperunt a Christo, dependebat indirecte a Petro. Idem dico de potestate episcoporum per comparisonem ad papam.“

Durandus quoque in 4. eadem distinctione: „Potestas, inquit, quae tota data est uni in suo fonte, non est in aliis nisi derivata et limitata pro voluntate illius. Sed potestas jurisdictionis, quae est ad regendum populum tota et in suo fonte data est beatissimo Petro, et in eo successoribus ejus, quum cura ecclesiae sibi soli commissa est post resurrectionem Christi dicentis ad eum: *Pasce oves meas*. Hoc enim nulli aliorum apostolorum dictum est, nec tunc nec ante nec postea. Ergo talem potestatem perfectam et plenam solus habet sancti Petri successor, nec est in aliis nisi derivata et limitata secundum placitum papae.“ Alii etiam quam plurimi scholastici ab hac sententia non dissentiunt.

63. Ratione etiam affirmatur:

1°. enim haec derivatio jurisdictionis in apostolos per Petrum magis facit ad unitatem ipsorum apostolorum invicem. Ut enim omnes homines mutuo sese magis amarent, voluit ut ab uno Adam derivarentur. Et ut principes, qui suos principatus a rege habent, magis cum illo uniuntur et minorem habent occasionem ab eo deficiendi; ita apostoli sancti magis cum Petro uniti fuerunt ab eo jurisdictionem accipientes. Ergo Christus dominus, qui omnia suaviter disponit, ita ordinavit.

2°. Petrus dicitur a sanctis princeps, caput et vertex apostolorum. Sed horum omnium natura est influere et derivare vim suam in alios, quibus supereminet.

Unde et b. Anacletus ait: „Inter beatos apostolos quaedam fuit discretio potestatis. Et licet omnes essent apostoli, Petro tamen a domino concessum est, (et ipsi inter se id ipsum voluerunt), ut reliquis omnibus praeesset apostolis, et Cephas i. e. caput et principium teneret apostolatus.“¹

¹ Pseudo-Isidorus in ep. III. Anacleti (Jaffé ed. II. n. 4). Can. Sacrosancta 2. dist. 22. in decr. Grat. Sumpta sunt verba ex Leone M. ep. 14 c. 11. Migne P. L. 54, 676.

3°. Christus dominus non videtur immediate dedisse potestatem jurisdictionis aliis apostolis; a Petro ergo et per Petrum illam dedit. Quod autem non dederit immediate, inde patere potest, quod non dedit illam limitatam super aliquas oves, tum quod verba ejus ad apostolos illimitata sunt, tum quod non legitur divisionem aliquam ovium per se ipsum fecisse. Ideo absque temeritate non potest asseri hujusmodi limitatio. — Neque dedit illimitatam; sic enim creasset malum, multitudinem principum, et Petrus nec caput nec princeps nec vertex apostolorum potuisset dici, et vana et illusoria fuissent privilegia illi soli concessa, nec ecclesia vere diceretur in Petro potius suscepisse claves quam in aliis apostolis, quia in omnibus illas recepisset, si omnibus essent datae. Ante mortem etiam Christi apostoli frustra suscepissent jurisdictionem, qua non essent tunc usuri. Post resurrectionem autem primo fit mentio de ovibus datis Petro. Ergo per eum aliis apostolis communicatae sunt.

4°. Deus gubernat omnia suaviter. Ergo ita regit dominus omnia spiritualiter sicut temporaliter reguntur. Sed inter temporalia regimina optimum est monarchicum, in quo rex habet totam reipublicae potestatem, et illam derivat in alios judices et principes. Ergo in ecclesia, quae regnum est Christi, vicarius habet a Christo plenitudinem potestatis, et per eum etiam in alios fuit apostolos derivata.

5°. Apostoli principium fuere ecclesiae, et in eis maxime decuit, ut eluceret exemplum futurae gubernationis ecclesiae. Sed in saeculis futuris, in quibus non viguit tanta caritas quanta in apostolis, maximum fuisset inconveniens et maxima turbatio, si jurisdictio inferiorum non oriretur et penderet a superiori. Ergo in apostolis debuit praecedere idem exemplum.

64. Quia tamen probabilis est contraria opinio et suas habet assertiones ex scriptura, patribus et rationibus, hae resolvendae sunt. Adducunt ergo 1° scripturas, ex quibus dominus ante mortem suam per se ipsum et immediate misit apostolos ad praedicandum et signa faciendum, quales sunt Luc. VI, 13.: *Vocavit discipulos suos et*

elegit duodecim ex ipsis, quos et apostolos nominavit. Ubi Ambrosius ait, Christum illos destinasse per orbem terrarum ut satores fidei ad propagandum auxilium salutis humanae.¹ Illud etiam: *Convocatis duodecim apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia daemonia, et ut languores curarent, et misit illos praedicare regnum Dei et sanare infirmos* [Luc. IX, 1, 2.] Id quoque: *Post haec autem designavit dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam* [Luc. X, 1.] Quod igitur dominus hos per se misit, et dedit illis potestatem praedicandi et signa faciendi et sumendi alimenta ab iis quibus praedicabant, videtur, quod jurisdictionem illis per se dederit. — Respondetur, dominum non dedisse istis jurisdictionem; tum quod ante passionem per se ipsum regebat ecclesiam et apostoli nullam auctoritatem jurisdictionis leguntur exercuisse, quia nec sacerdotes tunc erant nec episcopi nec plenam et illimitatam habuerunt jurisdictionem; sic enim essent aequales Petro et ille non esset eorum caput, quinimo superiores fuissent Petro, quia illi tunc non erat data plena jurisdictio, sed solum promissa per illud: *Tibi dabo claves*; nec data est illis limitata jurisdictio, quia non est potior ratio, quod super has oves fuerint praelati quam super illas. Non habuerunt igitur jurisdictionem, sed solum potestatem praedicandi et signa edendi et cibum sumendi. Quae quidem non dicunt jurisdictionem, quia nec cogere poterant subditos, nec ulla censura coercere, sed tantum volentibus illos audire et signa suscipere poterant illa praestare.

2°. Adducunt alia loca, ex quibus jurisdictionem inferunt, qualia sunt illa: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt* [Jo. XX, 23]. Illud etiam: *Quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in coelo; et quaecumque solveritis, erunt soluta.* [Matth. XVIII, 18]. Item verba dicta Petro: *Tibi dabo claves* [Matth. XVI, 19], *Pasce oves meas* [Jo. XXI, 17], quae

¹ Expos. evang. sec. Luc. (cap. XIV. 13) L. V. n. 44. Migne, P. L. 15. 1648.